

Legislació consolidada

Versió vigent: 01.01.2023 -

Llei 3/2014, d'11 de juliol, de la Generalitat, de Vies Pecuàries de la Comunitat Valenciana.

(DOGV núm. 7319 de 17.07.2014)

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que les Corts han aprovat i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del rei, promulgue la llei següent:

PREÀMBUL

I

La Comunitat Valenciana té un ric patrimoni de vies pecuàries que conformen una xarxa de més de 14.000 quilòmetres i ha esdevingut en un dels seus principals actius mediambientals. Es distribueixen per tot el territori i permeten la comunicació entre comarques i paisatges, així com el trànsit ramader on encara hi ha.

Estos camins i vies tenen l'origen en el trasllat dels ramats als pastos hivernals al novembre i als estivals al maig. Històricament les vies pecuàries es van institucionalitzar des del segle XIII i van ser protegides pels reis. Es cobraven impostos als ramaders al travessar ponts i fronteres de senyorijs i regnes. No obstant això, l'inevitable pas per cultius i pastos particulars va generar un conflicte secular entre ramaders i llauradors que es va decantar a favor dels ramaders fins a mitjan del segle XVII quan la llana va deixar de ser un lucratiu ingrés per a la corona.

Pel que fa al Regne de València, va conservar durant segles un ordenament pecuari distint dins de la tradició de l'antiga Corona d'Aragó. Així, la interrelació amb Aragó i la preeminència del poder local davant del model centralista de Castella, van donar forma a un model amb unes característiques pròpies i singulars. Així, a diferència de la transhumància clàssica castellana, en la qual l'intercanvi es donava generalment entre pastius septentrionals i meridionals molt allunyats entre si, en els territoris de l'antic regne l'alternança es va donar, majoritàriament, entre pastius serrans i les planes agrícoles litorals relativament pròxims.

El dret foral valencià va establir estes vies pecuàries com a camins del realenc, o reialenc, de titularitat del regne, per a distingir-los de les propietats privades dels ciutadans o de les propietats reials o reals de titularitat del monarca. Així, s'obria pas al modern concepte de domini públic. També se'ls va denominar camins de l'empriu o d'ús comunal.

D'altra banda, la mateixa importància de l'activitat ramadera va configurar de manera distinta l'ordenació del trànsit pecuari, ja que els territoris del Regne de València no van tindre una activitat econòmica dependent en exclusiva del comerç de la llana, la qual cosa no va fer necessàries institucions com el Reial Consell de la Mesta, de marcat caire intervencionista,

davant dels consells locals i els lligallos. La imposició de tot l'ordenament jurídic castellà, que va tindre el punt de partida en la promulgació del Decret de Nova Planta i la consegüent abolició de l'ordenament foral valencià, va implantar un model diferent de l'històric, en el qual es va ampliar no sempre atenent la realitat, l'amplària i els itineraris dels camins usats pel bestiar.

No obstant això i fruit de tot este esdevindre històric, hui en dia disposen d'una densa xarxa de vies pecuàries, que esta llei pretén defendre. La conservació de tota la seua superfície com una malla de corredors naturals dota la Comunitat Valenciana de la possibilitat d'establir una estructura verda de comunicacions independent de la xarxa de carreteres, la qual cosa, sens dubte, millorarà la qualitat de vida dels seus ciutadans. Esta xarxa articularà tot el territori valencià i possibilitarà un acostament entre els nuclis urbans i el camp que es podrà llegar a generacions futures de valencians.

En l'actualitat ens trobem amb un gran canvi econòmic, social i estructural, pel que fa a les vies de comunicació, que ha produït la pèrdua progressiva de la ramaderia extensiva i, amb esta, pastors, pastos i vies pecuàries, el que, junt amb la falta de delimitació, ha provocat l'ocupació agrícola o urbanística de part del traçat de moltes vies pecuàries, moltes vegades ja consolidada, i n'ha provocat la reducció i dificultat el trànsit de ramat i persones quan no l'ha impedit mitjançant tanques o a causa d'altres vies de comunicació que arriben a tallar per complet la possibilitat de transitar-hi.

En este sentit, les exigències de la societat valenciana contemporània han conformat en el sentir col·lectiu la necessitat de complementar, quant a l'original funció de trànsit ramader, un nou tipus d'ús en les vies pecuàries que recorren tot el territori des del sud d'Alacant fins a les comarques del nord de Castelló. Esta nova utilitat té molt a vore amb les activitats recreatives i mediambientals com el passeig, el senderisme, la cavalcada i altres activitats que permeten al ciutadà urbà disfrutar de la naturalesa i a relacionar-s'hi.

Així mateix, les vies pecuàries han arribat a ser corredors ecològics, vies naturals a través de les quals es connecten distints espais naturals i on han trobat acomodament multitud d'espècies de la fauna i la flora valenciana, quan no han arribat a tindre la consideració estes mateixes d'espais dignes de conservació pels hàbitats que alberguen i pels seus valors paisatgístics.

Tota esta nova exigència social coincideix amb la tendència actual de la política de la Unió Europea que considera el medi rural com un àmbit dotat de tres funcions bàsiques: l'agroramadera i forestal, l'ambiental i la sociocultural. Esta triple consideració interpel·la l'Administració a gestionar-les de manera que es puguen compatibilitzar els usos tradicionals amb els nous usos recreatius i de gaudi de la naturalesa que demana la societat moderna.

II

Com a conseqüència del que s'ha exposat anteriorment, es fa imprescindible desenrotllar una llei que, respectant el caràcter bàsic de la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries, dictada a l'empara de l'article 149.1.23.^a de la Constitució Espanyola, que atribueix la competència a l'Estat, acomode esta matèria a la realitat de la Comunitat Valenciana.

Esta nova llei es dicta en desplegament del que disposa l'article 49.1.10.^a de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana que atribueix a la Generalitat la competència exclusiva sobre esta matèria.

Es pretén, en definitiva, que la present llei siga un instrument útil i senzill que contribuïska a la determinació de les vies pecuàries existents en el territori de la Comunitat Valenciana per mitjà del desenrotllament efectiu i real de la normativa bàsica estatal continguda en la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries.

Tota esta nova llei pretén adequar l'existència i la conservació d'uns espais i corredors de comunicació antics, com són les vies pecuàries, a la societat del segle XXI i a les seues demandes de gaudi i millora del medi natural.

III

La present Llei de Vies Pecuarias de la Comunitat Valenciana es distribueix en un títol preliminar i cinc títols.

El títol preliminar, disposicions generals, arplega la definició de vies pecuàries, determina la naturalesa jurídica, i els atribueix inequívocament la condició de béns demaniais, així com els seus fins, que excedeixen dels merament pecuaris per a connectar les vies pecuàries amb activitats complementàries amb aquells.

El mateix títol preliminar determina la competència que sobre les vies pecuàries correspon a la Comunitat Valenciana alhora que procedeix a la classificació d'estes d'acord amb el criteri tradicional que separa en canyades, carrerades, veredes segons l'amplària i adaptant-les a les denominacions pròpies de la Comunitat Valenciana. A la tipologia esmentada s'afig les carrerasses, que són vies pecuàries, l'amplària de les quals serà la que es determine en l'acte de classificació.

També tracta de la creació d'un Fons Documental i Catàleg de Vies Pecuarias, que servisca d'inventari i registre d'informació de la xarxa de vies pecuàries de la Comunitat Valenciana i, al seu torn, de base d'un catàleg de vies pecuàries.

El títol primer de la Llei, de les potestats administratives sobre les vies pecuàries, gestió i modificació de traçat, s'estructura en huit capítols.

El capítol I tracta de la conservació i defensa de les vies pecuàries, així com el restabliment i la recuperació d'ofici.

El capítol II regula la gestió de les vies pecuàries, la investigació, la classificació, la revisió i l'actualització de les vies pecuàries, en línia amb el que disposa la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuarias, que ressalta com a novetat la revisió i l'actualització de la classificació de les vies pecuàries que, si bé no es preveu en la Llei estatal, no és menys cert que tampoc es prohibeix per a aquells casos en què s'aprecien errors quant a les seues característiques físiques, o no s'adeqüen a la realitat històrica de la Comunitat Valenciana; igualment, també es regula en este capítol la delimitació, l'amollonament i la senyalització de les vies pecuàries.

En el capítol III del títol I es regula la desafectació i la destinació dels béns desafectats, que adquiriran la condició de béns patrimonials de la Generalitat i hauran de ser destinats, en tot cas, a activitats d'interés públic o social. Així mateix, es tracta de l'alienació, la cessió i la permuta dels terrenys de vies pecuàries desafectats.

El capítol IV regula les modificacions del traçat de les vies pecuàries que puguen ser exigides per raons d'interés públic i, excepcionalment i de forma motivada, per raons d'interés privat, i exigeix que s'acredite la necessitat de modificar el traçat i que es complisquen els requisits establits en la Llei estatal bàsica de vies pecuàries.

El capítol V regula les vies pecuàries i el planejament territorial i urbanístic. Esta Llei parteix del respecte, la conservació i la protecció de les vies pecuàries, i l'última opció és la desafectació per incompatibilitat amb el planejament. Per a compatibilitzar la potestat de planejament amb els usos compatibles i complementaris de les vies pecuàries, la Llei preveu distintes opcions segons l'orde de prevalença que obliga a motivar i justificar la impossibilitat d'adoptar estes. Una de les opcions que preveu la Llei en este capítol i en les disposicions transitòries és la mutació demanial externa que té la seua cobertura jurídica en la Llei 14/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, de Patrimoni de la Generalitat, el Reial Decret 1373/2009, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament General del Patrimoni de les Administracions Públiques, la Llei 8/2010, de 23 de juny, de la Generalitat, de Règim Local de la Comunitat Valenciana, i la normativa sectorial aplicable en matèria urbanística.

Finalment, la Llei concedeix un tractament més idoni a les vies pecuàries que transcórreguen per sòl no urbanitzable, que tindran la condició de sòl no urbanitzable d'especial protecció, amb l'amplària legal que figure en la classificació.

El capítol VI del títol I tracta de la modificació de traçat per la realització d'obres públiques, on s'introdueix el concepte d'obra pública. Així mateix, per al supòsit d'encreuament de vies pecuàries és innecessari procedir a la modificació del seu traçat.

El capítol VII es refereix a la modificació temporal del traçat de la via pecuària afectada per una explotació minera.

I, el capítol VIII preveu el supòsit de vies pecuàries afectades per concentracions parcel·làries. El títol II de la llei, ús i aprofitament de les vies pecuàries, autoritzacions d'ocupació temporal i concessions demaniales per a ocupació de subsòl, es compon de tres capítols.

El capítol I regula els usos comuns generals i especials, i es distribueix en tres seccions. La secció primera qualifica el trànsit ramader com a ús característic i prioritari a qualsevol altre. També regula els usos comuns compatibles, com les comunicacions rurals i els usos comuns complementaris.

La secció segona tracta els usos comuns especials que implica una utilització més intensiva de la via pecuària, per la qual cosa, en contraprestació a l'ús i aprofitament especial del domini públic, estableix un cànon d'ocupació.

Així mateix, disposa que l'ús i aprofitament especial recreatiu, cultural, educatiu i les competicions i proves esportives no motoritzades estan subjectes a declaració responsable, però requerirà l'autorització de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries si estes activitats afecten espais naturals protegits. Amb caràcter excepcional, es podrà autoritzar la realització de proves i competicions esportives motoritzades, llevat que discórreguen per vies pecuàries que, al seu torn, tenen la classificació de sòl forestal i estiga limitat el trànsit per la normativa de prevenció d'incendis.

Esta secció segona també regula la circulació de vehicles de motor no agrícoles i es podran autoritzar amb caràcter excepcional, però s'exclouen en el moment de transitar el ramat i durant la realització d'activitats d'interés ecològic i cultural.

Quan es tracte de circulació de vehicles motoritzats no agrícoles vinculat a una activitat de servicis l'autorització se substituirà per la declaració responsable prevista en l'article 71 bis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Finalment, la secció tercera del capítol I versa sobre l'aprofitament de les vies pecuàries per mitjà d'autorització.

El capítol II estableix el règim d'utilització de les vies pecuàries, com a béns de domini públic, que es determinarà per mitjà de les autoritzacions per a usos comuns especials, que revisten especial intensitat o perillositat i que no podran tindre una duració superior als deu anys, sense perjudi de la seua ulterior renovació. I per mitjà de les concessions demaniales per a ocupació del subsòl per als supòsits d'infraestructures, instal·lacions o obres públiques declarades d'interés general l'ocupació física del subsòl de la via pecuària de les quals encara que limitada en el temps revista un caràcter de major permanència, per un termini màxim de setanta-cinc anys.

El capítol III regula les prohibicions i incompatibilitats de determinades activitats en les vies pecuàries.

El títol III tracta de la col·laboració de les administracions, és a dir, la possibilitat de subscripció de convenis i acords de col·laboració amb l'Administració General de l'Estat, altres comunitats autònomes limítrofes i corporacions locals per a la gestió, recuperació, vigilància i millora de les vies pecuàries, la qual cosa és convenient per a l'efectiva aplicació de la llei. Igualment, es té la possibilitat d'incorporar a la xarxa nacional de vies pecuàries les de la Comunitat Valenciana comunicades amb esta, cosa que significa l'adopció de l'expressa previsió continguda en la llei estatal de vies pecuàries.

El títol IV, de la policia, vigilància i inspecció, de les infraccions i de les sancions, es divideix en tres capítols.

El capítol I tracta de la policia, vigilància i inspecció en matèria de vies pecuàries dels agents mediambientals, forces i cossos de seguretat, així com altres funcionaris que tinguen encomanades les funcions mencionades.

El capítol II, de les infraccions, tipifica estes d'acord amb la llei estatal bàsica 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries, i presenta com a novetats: el decomís dels productes il·legalment obtinguts de les vies pecuàries, la pèrdua de beneficis o ajudes concedides per la Generalitat per a obres, treballs o activitats autoritzats en vies pecuàries que donen origen a infraccions o causen danys i perjudis als usos previstos en la llei, així com la determinació de les persones responsables.

El capítol III, de les sancions, regula estes d'acord amb la llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries, i tracta tant la quantificació de les sancions per dos o més infraccions diferenciades com la graduació d'estes. A més, arreplega expressament el principi que l'incompliment de la

normativa no ha de resultar més convenient a l'infractor. I introdueix l'expedient administratiu de reparació de danys independents del procediment sancionador.

El títol V tracta de les disposicions comunes als títols I, II i IV de la present llei, en el qual s'arrepleguen les garanties, el caràcter finalista de les quantitats percebudes per l'Administració i el silenci administratiu negatiu davant de la falta de resolució expressa respecte de les sol·licituds l'estimació del qual tinga com a conseqüència que es transferisquen al sol·licitant o tercers facultats relatives al domini públic.

En la part final, destacar que la disposició addicional segona regula l'actualització de la quantia de les sancions pel Consell de conformitat amb el que dispose la corresponent Llei de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat.

Finalment, ressenyar que la llei es completa amb sis disposicions addicionals, cinc disposicions transitòries, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1. Objecte

1. La present llei té per objecte regular les vies pecuàries de la Comunitat Valenciana, d'acord amb la normativa bàsica estatal, en exercici del que disposa l'article 49.1.10.^a de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que atribueix a la Generalitat la competència exclusiva sobre esta matèria.

2. La finalitat d'esta llei és conservar i consolidar, protegir i recuperar el patrimoni pecuari de la Generalitat amb l'objectiu de disposar d'una xarxa de camins per a l'ús pecuari i mediambiental de les generacions presents i futures, de manera que s'articule, al mateix temps, una malla de corredors naturals per tot el territori de la Comunitat Valenciana.

Article 2. Definició, funció i destinació de les vies pecuàries

Les vies pecuàries són les rutes o els itineraris per on discorre o ha discorregut tradicionalment el trànsit ramader.

Així mateix, tenen a tots els efectes la consideració de vies pecuàries els descansadors, abeuradors, pletes i qualsevol altre tipus de terreny o instal·lació annexa a aquelles que servisca al ramat i als pastors que el condueixen i estan formalment classificats.

Les vies pecuàries es configuren com a elements multifuncionals, que compaginen i simultaniegen la funció tradicional i prioritària de la transhumància estacional, la transterminància i la resta de moviments de bestiar de qualsevol classe amb altres funcions compatibles, de caràcter agrícola, i complementàries, que tenen com a destinació l'ús recreatiu, esportiu i mediambiental dels ciutadans.

Article 3. Naturalesa jurídica

Les vies pecuàries l'itinerari de les quals discorre per territori valencià són béns de domini públic de la Generalitat i, en conseqüència, inalienables, imprescriptibles i inembargables.

Article 4. Fins

A més dels fins previstos en la normativa bàsica, l'actuació de la Generalitat sobre les vies pecuàries perseguirà els següents:

1. Exercir les potestats administratives en defensa de la seua integritat, d'acord amb la Llei de Patrimoni de la Generalitat.
2. Promoure i fomentar l'ús recreatiu o esportiu com a mitjà perquè la ciutadania es relacione amb la naturalesa i la gaudi i l'aprecie.
3. Crear una xarxa de vies pecuàries que permeta connectar els nuclis urbans amb la naturalesa independent de la xarxa de carreteres.

4. Consolidar una malla de corredors naturals en els terrenys classificats com a vies pecuàries.
5. Formar part de la infraestructura verda de la Comunitat Valenciana quan siguen necessàries per a garantir l'adequada connectivitat territorial i funcional entre els diversos elements d'esta.
6. Assegurar a través d'estes la conservació de la biodiversitat i l'intercanvi genètic de la flora i la fauna de la Comunitat Valenciana.
7. Fomentar la funció historicocultural de les vies pecuàries.

Article 5. Denominacions

1. Les vies pecuàries de la Generalitat podran rebre alguna de les denominacions següents:
  - a) Canyonades: són les vies pecuàries amb una amplària no superior a 75 metres.
  - b) Carrerades: són les vies pecuàries amb una amplària no superior a 37,5 metres.
  - c) Veredes o assagadors: són les vies pecuàries amb una amplària no superior a 20 metres.
  - d) Carrerasses: són les vies pecuàries, l'amplària de les quals serà la que es determine en l'acte de classificació.
2. Estes denominacions són compatibles amb altres com ara la de via pecuària real, camí de l'empriu, camí del realenc, pas ramader, braç d'assagador, fillola, camí ramader, pletes, mallades, abeuradors, camí de bestiar, camí o assagador d'herbatge, lligallo, carrerada, carrerassa o cabanera.

Article 6. Xarxa de Vies Pecuàries de la Comunitat Valenciana

1. Es crea la Xarxa de Vies Pecuàries de la Comunitat Valenciana de la qual formen part totes les vies pecuàries classificades i totes aquelles que en el futur es classifiquen. Esta xarxa constitueix una malla de corredors que posseeixen les característiques de traçat, longitud i amplària determinats en els corresponents actes classificatoris.
2. La Generalitat conservarà este patrimoni natural per mitjà d'actuacions de restauració mediambiental i adequació a l'ús públic.

Article 7. De la competència

1. L'exercici de les competències sobre administració i gestió de les vies pecuàries correspon a la conselleria competent en matèria de vies pecuàries, excepte les actuacions que expressament s'atribueixen al Consell i, quant a les competències que tinguen assumides, la resta de les conselleries.
2. La Generalitat podrà encomanar a les entitats locals la gestió de la conservació, el manteniment i la vigilància dels trams de vies pecuàries que discórreguen pel seu respectiu terme municipal, en els supòsits i amb els requisits establits per la legislació reguladora del règim local.
3. La conselleria competent en matèria de vies pecuàries actuarà en coordinació amb les conselleries i els organismes que procedisquen, a fi d'integrar la seua gestió en el marc general de l'administració del patrimoni de la Generalitat, de la política mediambiental d'esta i de l'ordenació del territori.

Article 8. Fons Documental i Catàleg de Vies Pecuàries

1. Per al millor coneixement i gestió de les vies pecuàries, actualització de la corresponent cartografia i informació i consulta de les entitats i particulars interessats, així com del públic en general, la conselleria competent en matèria de vies pecuàries recopilarà un Fons Documental de Vies Pecuàries com a inventari i un registre d'informació de la xarxa de vies pecuàries de la Comunitat Valenciana.

En cas de dubte, se sol·licitarà a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua que fixe les formes lingüísticament correctes quant a les denominacions i la tipologia de les vies pecuàries en llengua valenciana, de conformitat amb la seua normativa.

2. El Fons Documental de Vies Pecuàries contindrà els documents, plans, antecedents i actes administratius relatius a les vies pecuàries de la Comunitat Valenciana, amb subjecció al que

estableix la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal.

3. Tenint com a base el Fons Documental de Vies Pecuàries s'aprovarà un Catàleg de Vies Pecuàries de la Comunitat Valenciana, en què en figuraran almenys l'amplària o els itineraris establits en les corresponents ordes o resolucions de classificació.

El Catàleg de Vies Pecuàries s'actualitzarà i figurarà en la pàgina web de la Generalitat.

TÍTOL I

De les potestats administratives sobre les vies pecuàries,
gestió i modificació de traçat

CAPÍTOL I

Potestats administratives sobre les vies pecuàries

Article 9. Conservació i defensa de les vies pecuàries

1. Correspon a la Generalitat l'administració, conservació, millora, recuperació, tutela i defensa de les vies pecuàries l'itinerari de les quals discórrega per la Comunitat Valenciana.
2. En els termes que establisca la legislació hipotecària i administrativa estatal tindrà el seu reflex en els registres de la propietat l'existència de vies pecuàries i, d'acord amb aquesta, la Generalitat exercitarà els seus drets a immatricular a favor seu aquestes, una vegada efectuats els tràmits pertinents, sense perjudici de la defensa dels drets dels particulars, que seran exercits en la manera i amb les garanties que assenyale aquesta legislació. ¹
3. L'òrgan competent de la Generalitat en matèria de cartografia haurà de grafiar, dins de les seues competències, amb la simbologia oficial totes les vies pecuàries legalment classificades. Així mateix, s'instarà el Centre de Gestió Cadastral perquè assumisca amb caràcter preventiu el grafiat d'estes fins al moment de la seua delimitació ferma en via administrativa.
4. Les vies pecuàries hauran de reflectir-se en els plans generals i en la resta d'instruments urbanístics, de conformitat amb el que disposa la legislació urbanística valenciana i en esta llei.

Article 10. Restabliment i recuperació d'ofici de les vies pecuàries

1. La Generalitat vetlarà pel restabliment i la integritat de les vies pecuàries en les quals s'hagen produït intrusions.
En cas d'ocupació de la via pecuària per a fins diferents dels definits en l'article 3 de la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries, es procedirà a revisar l'autorització o concessió que s'haguera atorgat si existira, o bé a la recuperació d'ofici si esta ocupació fóra il·legal.
2. La Generalitat podrà recuperar per si mateixa, en qualsevol moment, la possessió de les vies pecuàries indogudament ocupades, de conformitat amb el que disposa la Llei 14/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, de Patrimoni de la Generalitat, així com restaurar la continuïtat del trànsit en què hagueren sigut tancades o interrompudes.
3. La recuperació d'ofici s'aprovarà per resolució de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries i el seu termini de resolució serà d'1 any des de l'acord d'inici per part de la direcció general competent de la conselleria esmentada. ²

¹ L'apartat 2 de l'article 9 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat (DOGV núm. 8707 de 30.12.2019).

² L'apartat 3 de l'article 10 és introduït per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

CAPÍTOL II

Gestió de les vies pecuàries

Article 11. Actes de gestió de les vies pecuàries

La gestió de la Generalitat respecte de les vies pecuàries comprén:

1. El dret i el deure d'investigar la situació dels terrenys que es presumisquen pertanyents a estes.
2. La classificació.
3. La delimitació.
4. L'amollonament.
5. La desafectació.
6. Qualsevol altres actes relacionats amb estes.

Article 12. Investigació

La Generalitat té el dret i el deure d'investigar, tant des del punt de vista històric com l'administratiu, la situació dels terrenys que es presumeixen pertanyents a les vies pecuàries a fi de determinar la seua titularitat efectiva.

Si a resultes d'esta investigació, es conclou l'existència d'una via pecuària, s'haurà d'incloure en la classificació de les vies pecuàries del terme municipal corresponent com a domini públic pecuari, a través dels procediments de classificació, revisió i actualització.

Article 13. Classificació i els seus efectes

1. La classificació és l'acte administratiu de caràcter declaratiu en virtut del qual la Generalitat determina l'existència, l'amplària, el traçat i la resta de característiques físiques generals de cada via pecuària, així com la seua denominació.

Una vegada classificades, estes queden conceptuades i regulades segons les disposicions de la legislació sobre vies pecuàries, i se'n determina el règim jurídic com a bé de domini públic, inalienable, imprescriptible i inembargable.

2. La classificació s'ha de determinar atenent els antecedents que hi haja en cada cas. Es donarà audiència als propietaris de finques afectats per una via pecuària, als propietaris de finques confrontants, a les corporacions locals, a les organitzacions professionals agràries i a les associacions o col·lectius més representatius en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, que tinguen entre les seues finalitats la defensa de la cabanya ramadera i del medi ambient. La classificació s'aprovarà per resolució de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries i el seu termini de resolució serà de 18 mesos des de l'acord d'inici per part de la direcció general competent de la conselleria esmentada. ³

3. La Generalitat podrà crear noves vies pecuàries, així com ampliar les existents, en especial per a unir trams inconnexos o dotar-los d'una tipologia uniforme. La conselleria competent en matèria de vies pecuàries per mitjà d'una resolució acordarà la creació o l'ampliació, que comportarà la declaració d'utilitat pública a efectes expropiatoris dels béns i els drets afectats.

4. Procedirà la revisió i actualització de la classificació de les vies pecuàries en aquells casos en els quals s'aprecien errors quant a les seues característiques físiques, o a la realitat històrica de la Comunitat Valenciana, sempre que aquests errors s'acrediten de conformitat amb els antecedents documentals i històrics. En aquests casos, es procedirà a una regularització mitjançant una nova classificació i el seu termini de resolució serà de 18 mesos des de l'acord d'inici per part de la direcció general competent en matèria de vies pecuàries. ⁴

5. Amb caràcter previ al procediment de delimitació es realitzarà una actualització de la classificació amb cartografia que reflectisca la revisió del traçat longitudinal i de les amplàries reals.

³ L'apartat 2 de l'article 13 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

⁴ L'apartat 4 de l'article 13 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

6. Durant la tramitació dels expedients de classificació o revisió de classificació de les vies pecuàries, se suspendrà la resolució dels procediments de desafectació i dels procediments de modificació de traçat de les vies pecuàries afectades per l'expedient de classificació o revisió.

Article 14. Acte de delimitació

1. La delimitació és l'acte administratiu que defineix els límits degudament georeferenciats de les vies pecuàries, de conformitat amb el que estableix l'acte de classificació.

2. La delimitació s'iniciarà d'ofici, per iniciativa pròpia o a petició dels confrontants. Executarà i complementarà la classificació en aquells trams en què siga necessària una especial precisió en la determinació de l'amplària i límits de les vies pecuàries. ⁵

3. La delimitació s'aprovarà per mitjà d'una resolució de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries, el termini de resolució de la qual serà de 18 mesos des de l'acord d'inici per part de la direcció general competent de la conselleria esmentada i inclourà necessàriament la relació d'ocupacions, intrusions i confrontants que afecten la via que es delimita.

Les operacions de delimitació seran sotmeses a informació pública en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, així com en els taulers d'anuncis dels ajuntaments per on discorren, i s'assenyalaran la data i l'hora de començament de l'operació i el lloc d'iniciació.

En el procediment es donarà audiència als propietaris de finques afectats per una via pecuària, als propietaris de finques contigües, als ajuntaments afectats, després de la notificació prèvia, com també a les organitzacions o als col·lectius interessats el fi dels quals siga la defensa del medi ambient, de conformitat amb el que preveu la legislació vigent.

4. Iniciat el procediment de delimitació, es recaptarà del registrador de la propietat competent l'emissió de certificació de domini i càrregues de les finques afectades, així com l'extensió de nota al marge de l'última inscripció de domini d'aquestes. Aquesta nota marginal tindrà una durada de tres anys i podrà ser prorrogada per altres tres anys successivament per l'administració actuant. Juntament amb la relació inicial de finques afectades s'acompanyarà la delimitació cartogràfica provisional de la via pecuària a fi que el registrador puga informar aquesta administració de la possible existència de finques no incloses en la relació.

Una vegada acordat l'inici del procediment de delimitació, no podrà instar-se procediment judicial amb igual pretensió, ni s'admetran interdictes sobre l'estat possessori de les finques a què es refereix la delimitació, mentre aquesta no es duga a terme, de conformitat amb el que es disposa en l'article 43 de la Llei 33/2003, de 3 novembre, del patrimoni de les administracions públiques.

Les notes marginals referides anteriorment s'hauran de cancel·lar quan s'acredite la conclusió, arxiu o caducitat del procediment de delimitació de vies pecuàries. ⁶

5. La delimitació aprovada i ferma en via administrativa declara la possessió i la titularitat demanial sobre les vies delimitades, i és títol suficient per a rectificar les situacions jurídiques registrals contradictòries amb la delimitació i per a la immatriculació registral dels béns de domini públic, de conformitat amb la legislació registral aplicable.

6. Una vegada aprovada la classificació d'una via pecuària, es pot realitzar un procediment de delimitació abreviat dels terrenys que ocupa, sempre que conste la conformitat expressa dels interessats. Perquè aquesta delimitació abreviada siga vàlida, ha de comptar amb la conformitat unànime dels afectats.

Aquesta delimitació tindrà els mateixos efectes que un procés de delimitació ordinària. ⁷

Article 15. Amollonament

1. L'amollonament és el procediment administratiu segons el qual, una vegada aprovada la delimitació, es determinen amb caràcter permanent els límits de les vies pecuàries sobre el

⁵ L'apartat 2 de l'article 14 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

⁶ L'apartat 4 de l'article 14 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

⁷ L'apartat 6 de l'article 14 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

terreny amb fites o mollons. S'aprovarà per mitjà d'una resolució de la direcció general competent en matèria de vies pecuàries.

2. La resolució d'aprovació de la delimitació és el títol per a dur a terme el procediment d'amollonament. El procediment d'amollonament haurà de fer-se amb intervenció dels interessats en el termini màxim d'un any des de la fermesa en via administrativa de la resolució esmentada.

3. Les operacions d'amollonament s'iniciaran després de la notificació prèvia a tots els propietaris contigus i als ajuntaments afectats. En les notificacions i en els anuncis en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* es farà constar la data i l'hora de començament de l'operació, el lloc d'iniciació, com també que les reclamacions només podran versar sobre la pràctica de l'amollonament, sense que, de cap manera, pugua referir-se a la delimitació.

4. Quan es tracte de la reposició de fites o mollons deteriorats o desapareguts no serà necessari seguir el procediment anterior.

Article 16. Senyalització de vies pecuàries

1. Tot projecte de construcció de línies fèrries, canals, carreteres o altres infraestructures lineals que creuen les vies pecuàries hauran d'assegurar i preveure la senyalització dels passos necessaris, que seran a compte del titular dels mencionats projectes.

2. Així mateix, l'administració titular de les línies fèrries, canals, carreteres o altres infraestructures lineals que creuen en l'actualitat les vies pecuàries hauran de procedir-ne a la senyalització.

3. Procedeix la senyalització de qualsevol element o instal·lació aïllada ubicat dins de l'amplària legal de la via pecuària, el cost de la qual serà a càrrec del titular d'este element o instal·lació.

4. La senyalística serà aprovada per la conselleria competent en matèria de vies pecuàries.

CAPÍTOL III

De la desafectació de terrenys de vies pecuàries

Article 17. Desafectació de terrenys de vies pecuàries i destinació dels béns desafectats

1. La conselleria competent en matèria de vies pecuàries per mitjà d'una resolució podrà desafectar del domini públic els terrenys de les vies pecuàries que no siguen adequats per a les destinacions de l'article 2 de la present llei.

2. La desafectació dels terrenys ha de ser expressa.

3. El procediment de desafectació haurà d'incloure la consulta prèvia als organismes establits en l'article 13.2 de la present llei, així com un període d'informació pública d'un mes de duració. El termini màxim legal per a resoldre serà d'un any des de l'acord d'inici per part de la direcció general competent en matèria de vies pecuàries.

Esta actuació haurà d'estar degudament motivada mitjançant un informe documental que determine les causes que aconsellen la desafectació i que justifique la impossibilitat material de recuperar les funcions establertes per a les vies ramaders en l'article de la present llei.

4. La valoració dels terrenys desafectats correspon a l'òrgan administratiu competent en matèria de patrimoni, i s'inscriurà en el Registre de la Propietat la desafectació dels terrenys de les vies pecuàries, així com el règim de la seua alienació, cessió i permuta que, si és el cas, comporte. El càlcul del seu valor s'efectuarà prenent com a referència la superfície classificada.

Esta valoració s'efectuarà prèviament la depuració física i jurídica de la via pecuària o del tram d'esta.

5. Una vegada finalitzat el procediment de desafectació, els terrenys desafectats tindran la condició de béns patrimonials de la Generalitat i es gestionaran per la conselleria competent en matèria de patrimoni.

6. En la destinació dels terrenys ja desafectats prevaldrà l'interés públic o social.

Article 18. Alienació dels terrenys de vies pecuàries desafectats

1. La conselleria competent en matèria de patrimoni podrà alienar per qualsevol títol oneros o gratuït els terrenys desafectats d'estes, d'acord amb la Llei 14/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, de Patrimoni de la Generalitat.
2. Els beneficis de la seua alienació es destinaran a la creació, l'ampliació, el restabliment, la conservació i la millora de la xarxa de vies pecuàries. Estos beneficis es destinaran preferentment a les vies pecuàries del terme o termes municipals on s'haja produït l'alienació i només quan no siga possible o necessari en l'àmbit territorial més pròxim a la via pecuària alienada.
3. Les cessions per a fins d'utilitat pública o interès social seran gratuïtes.
4. Les permutes dels terrenys desafectats s'orientaran, després de l'informe que fonamenta la necessitat d'efectuar aquesta permuta, cap a la creació, ampliació o restabliment de les vies pecuàries, de manera que els terrenys que s'han de permutar puguen servir per a adquirir uns altres que s'empren per a estendre o mantindre el traçat de les vies pecuàries, de les quals s'haurà de garantir la idoneïtat de la seua situació o que, pel seu alt valor mediambiental, siga interessant la seua adquisició. Si hi haguera diferència de valor, es compensarà econòmicament la Generalitat amb aquesta diferència. ⁸

CAPÍTOL IV**De les modificacions de traçat de les vies pecuàries****Article 19. Modificacions de traçat per raons d'interès públic i excepcionalment per raons d'interès particular**

1. Per raons d'interès públic i, excepcionalment i de forma motivada, per interès particular, afectació i desafectació prèvia o simultània, es podrà variar o desviar el traçat d'una via pecuària, sempre que s'assegure el manteniment de la integritat superficial, la idoneïtat dels itineraris i dels traçats i la continuïtat del trànsit ramader juntament amb la seua utilització per a les destinacions arrellegades per l'article 2 d'esta llei.
2. La modificació del traçat se sotmetrà a consulta prèvia dels organismes i les entitats establits en l'article 13.2 de la present llei.
3. La modificació del traçat s'ha de sotmetre a informació pública per espai d'un mes, i s'ha d'aprovar mitjançant resolució de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries, el termini de resolució de la qual serà de 18 mesos des de l'acord d'inici per part de la direcció general competent de la conselleria esmentada. ⁹
4. La modificació per interès particular únicament es podrà aprovar quan supose una millora de caràcter substancial en el nou traçat des del punt de vista ambiental i en relació amb els usos públics tradicionals i actuals. De cap manera podrà admetre's si interfereix, dificulta o empitjora la protecció dels valors naturals o les finalitats exposades en l'article 4 d'aquesta llei, i hauran d'inscriure's en el registre de la propietat. En aquest cas, totes les despeses que genere la modificació del traçat, incloent-hi la posada a la disposició dels nous terrenys, les obres d'adequació mediambiental, el seu amollonament i senyalització, així com els atorgaments d'escriptures i la seua inscripció lliure de càrregues en el registre de la propietat, seran a càrrec de l'interessat. ¹⁰
5. L'acord de modificació del traçat substituirà l'acte de classificació en tot allò que es refereix als trams objecte de variació. No serà necessària la delimitació prèvia del tram original quan el traçat discórrega íntegrament per terrenys en què no hi haja més limítrofs que la Generalitat o l'interessat que aporta els terrenys. Els nous terrenys s'aportaran amb plena disponibilitat, lliures de tota càrrega i s'inscriuran a favor de la Generalitat com a via pecuària. En tals casos, si fóra necessari, es procedirà directament a l'amollonament i la senyalització adequats dels nous trams de via pecuària.

⁸ L'apartat 4 de l'article 18 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

⁹ L'apartat 3 de l'article 19 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

¹⁰ L'apartat 4 de l'article 19 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

CAPÍTOL V

Vies pecuàries i planejament territorial i urbanístic

Article 20. Les vies pecuàries i la seua integració en el planejament urbanístic

1. Les vies pecuàries de la Generalitat hauran de grafar-se en els instruments de planejament urbanístic i, si és el cas, territorial, de conformitat amb la normativa sectorial vigent, i estaran subjectes al que s'ha disposat per la legislació mencionada en tot allò concernent a usos i aprofitaments d'estes.

2. L'aprovació d'un pla que afecte el traçat de les vies pecuàries comportarà automàticament la classificació del seu nou traçat segons el planejament aprovat i comportarà també les afectacions i desafectacions necessàries del domini públic d'acord amb la normativa de patrimoni de la Generalitat.

Esta aprovació requerirà l'informe previ favorable de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries.

Article 21. Tractament urbanístic de les vies pecuàries

1. L'instrument de planejament de la nova ordenació urbanística o territorial haurà d'assegurar el manteniment de la integritat superficial, la idoneïtat dels itineraris i la continuïtat dels traçats. També hauran de preservar-se el trànsit ramader i els altres usos compatibles i complementaris.

2. En sòl urbà i urbanitzable, si el nou planejament no altera el traçat d'una via pecuària ni afecta l'ús compatible o complementari, s'integrarà com a passeig o albereda, i en correspondrà la adequació, la conservació i el manteniment a l'ajuntament. Esta gestió es determinarà de conformitat amb els instruments establits legalment, que asseguren una adequada coordinació de l'acció administrativa sobre vies pecuàries.

En el cas que no es puga complir amb el que hi ha disposat en el paràgraf anterior i, amb la justificació prèvia de la impossibilitat de respectar la integritat superficial, la idoneïtat dels itineraris, la continuïtat dels traçats i els usos de la via pecuària, el planejament haurà d'optar per alguna de les alternatives que s'exposen per orde de prevalença:

a) Modificació de traçat. Si el nou planejament no en permet un ús complementari i fóra necessària l'alteració del traçat d'una via pecuària, l'instrument de planejament haurà de preveure a càrrec de la corresponent actuació un traçat alternatiu, se n'assegurarà el manteniment de la integritat superficial, el caràcter idoni del nou itinerari i la continuïtat, i s'haurà d'integrar en la malla urbana com a passeig o albereda en les mateixes condicions que les establides en l'apartat 1 d'este article.

La modificació del traçat de la via pecuària requerirà l'informe favorable de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries, preceptiu i vinculant, per a l'aprovació de l'instrument d'ordenació urbanística o territorial, que haurà de tindre en compte que es compleixen els requisits establits en l'apartat 1 d'este article.

b) Mutació demanial externa. Si, a conseqüència del planejament, la via pecuària o tram d'aquesta resulta afectada un ús o servici públic i n'esdevé impossible la modificació del traçat, en procedirà la mutació demanial externa en els termes que preveu la Llei de Patrimoni de la Generalitat.

c) Desafectació. Si, a conseqüència del planejament, la via pecuària no resulta afectada un ús o servici públic i en resulta impossible la modificació del traçat, en procedeix la desafectació. Els terrenys desafectats tindran la condició de béns patrimonials de la Generalitat. L'administració autonòmica participarà en els procediments reparcel·latoris en els termes que preveu la legislació urbanística.

3. El desenrotllament dels instruments de planejament urbanístic o territorial que afecte alguna via pecuària produirà els efectes propis de la delimitació, sense que en siga necessària la fitació, en quedar delimitades per la nova trama. La informació pública dels procediments de desafectació o canvi de traçat de les vies pecuàries s'integrarà en el procediment d'aprovació del corresponent instrument de planejament.

4. En sòl no urbanitzable, les vies pecuàries tindran la condició de sòl no urbanitzable protegit, amb l'amplària legal que figure en la classificació.

CAPÍTOL VI
Modificacions de traçat per la realització d'obres
públiques sobre terrenys de vies pecuàries

Article 22. Modificacions de traçat per la realització d'obres públiques

1. Quan es projecte una obra pública sobre el terreny pel qual discórrega una via pecuària, l'administració que promoga l'execució de l'obra pública haurà de remetre a la direcció territorial de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries una sol·licitud perquè es modifiqui el traçat, acompanyada d'una memòria i d'un projecte tècnic en què es justifique la impossibilitat de projectar-la per un altre lloc i motivar la necessitat d'eixa afecció, així com assegurar que el traçat alternatiu de la via pecuària garantisca el manteniment de les seues característiques i la continuïtat del trànsit ramader i del seu itinerari, així com els altres usos compatibles i complementaris d'aquell.

S'entén per obra pública el resultat d'un conjunt de treballs de construcció o d'enginyeria civil destinat a complir per si mateix una funció econòmica o tècnica que tinga com a objecte un bé immoble i que responga a les necessitats específiques d'una Administració Pública, de conformitat amb el que disposa la legislació de contractes del sector públic.

2. La conselleria competent en matèria de vies pecuàries, abans d'adoptar l'acord sobre la modificació del traçat, valorarà les raons de l'Administració i, especialment, la necessitat de la realització d'esta sobre la via pecuària i exigirà que el seu traçat alternatiu complisca els requisits establits en l'article 19.1 de la present llei.

Així mateix, es donarà audiència als organismes i a les entitats establits en l'article 13.2 de la present llei i s'inclourà un període d'informació pública d'un mes.

A càrrec de l'Administració o entitat actuant es durà a terme la disponibilitat a favor de la Generalitat, lliure de càrregues, i la inscripció final en el Registre de la Propietat dels terrenys pels quals discorrerà el nou traçat de la via pecuària.

3. Si la intercepció de l'obra projectada es fa dins de l'amplària legal de la via pecuària, i no cal procedir a cap modificació, ja que permet els usos establits en la llei per a les vies pecuàries, s'haurà de resoldre en el mateix projecte la restitució de la via afectada amb els mitjans tècnics que siguin més adequats.

4. No obstant això, si la nova obra requereix la total ocupació de la via pecuària, o no fóra possible complir el que estableix el paràgraf anterior, l'administració actuant haurà d'assegurar un traçat alternatiu que complisca els requisits establits en l'article 19.1 de la present llei.

5. La via pecuària sobre la qual es pretenga la realització de l'obra pública conservarà el caràcter demanial fins que no es produïska l'acord de modificació del traçat, després de la desafectació prèvia o simultània d'esta.

6. En tot cas s'evitarà qualsevol modificació de traçat que comporte substituir un tram de via pecuària pels vials de servici de la mateixa infraestructura, i l'adscripció a usos no previstos en la norma bàsica.

7. En cas d'abandó o pèrdua de funcionalitat de l'obra sobre terrenys que hagueren sigut anteriorment via pecuària, estos revertiran a la situació inicial per mitjà de la corresponent mutació demanial i, si és el cas, amb el canvi de titularitat d'estos. En estos supòsits, s'atindrà al que disposa l'article 37.2 de la Llei 14/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, de Patrimoni de la Generalitat.

8. Quan per motius d'expedients de modificació del traçat de les vies pecuàries per obres públiques siga necessari ocupar terrenys d'estes amb caràcter urgent i, amb la justificació prèvia, es podrà autoritzar provisionalment la iniciació de les obres, sempre que queden assegurats els usos establits en la present llei i el promotor del projecte garantisca l'aportació dels terrenys necessaris per a la modificació proposada i sense que això excloga, si és el cas, la posterior tramitació reglamentària de l'expedient de modificació a què tinguera lloc.

9. En el cas d'infraestructures destinades a la prevenció i extinció d'incendis forestals, no caldrà modificar-ne el traçat. El departament de la Generalitat competent per raó de la matèria que promoga l'execució de l'obra pública haurà de sol·licitar una autorització a la direcció territorial

de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries, amb la documentació que justifique que no hi ha alternatives viables, garantint el que preveu l'article 27.4. ¹¹

Article 23. Encreuament de les vies pecuàries per realització d'obres públiques sobre terrenys de vies pecuàries

1. Quan les obres públiques hagen de creuar la via pecuària, no serà necessari procedir a la modificació del traçat d'esta.
2. En estos casos el promotor o concessionari d'estes haurà d'habilitar, al seu cost, passos a nivell, quan no hi haja cap tipus de perill, o de distint nivell adequats que asseguren els usos de les vies pecuàries, en condicions de rapidesa, comoditat i seguretat, per mitjà de l'establiment de sistemes que permeten l'ús diferenciat d'estes.
3. La restitució de la via afectada s'efectuarà amb els mitjans tècnics que siguen més adequats.

CAPÍTOL VII

Modificació temporal de traçat

Article 24. Modificació temporal de traçat de la via pecuària afectada per una explotació minera

1. Quan el traçat d'una via pecuària estiga afectat per una explotació minera, el titular d'esta garantirà un itinerari alternatiu que complisca els requisits que exigeix l'article 11 de la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries, en la qual es fa referència al manteniment de la integritat superficial, la idoneïtat dels itineraris i dels traçats, junt amb la continuïtat del trànsit ramader i dels altres usos compatibles i complementari amb aquell. El Pla de Restauració Integral Miner haurà de preveure la reposició de la via pecuària al traçat original, si això fóra possible, quan acabe l'explotació, així com l'adequació d'esta per als usos complementaris.
2. En aquest cas, es podrà autoritzar provisionalment l'ocupació del traçat original, i el desviament de l'itinerari per terrenys, degudament senyalitzats com a via pecuària, sempre que queden assegurats els usos establits en aquesta llei i s'acredite la disponibilitat d'aquests. ¹²

CAPÍTOL VIII

Vies pecuàries afectades per la concentració parcel·lària

Article 25. Vies pecuàries afectades per la concentració parcel·lària

1. En les zones de concentració parcel·lària l'administració actuant podrà establir un nou traçat de les vies pecuàries prèviament classificades, sempre que es garantisca la continuïtat del trànsit ramader i la resta de condicions que exigeix la llei per a les modificacions del traçat.
2. La Generalitat es considerarà participant en la concentració parcel·lària i aportarà a esta la superfície de les vies pecuàries existents en la zona.
3. El tràmit d'informació pública s'entendrà complit en la informació pública del procediment per a l'aprovació de l'acord de concentració parcel·lària.
4. Les vies pecuàries existents en una zona de concentració, d'acord amb el seu nou traçat, tindran la condició de béns de domini públic i es consideren classificades, delimitades i amollonades.
5. Si el recorregut de la via pecuària està afectat per concentració parcel·lària, l'itinerari de la via pecuària quedarà definit en el pla de concentració, i tindrà els efectes de delimitació.

¹¹ L'apartat 9 de l'article 22 s'afeg per l'article 160 de la **Llei 7/2021, de 29 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2022 (DOGV núm. 9246 de 30.12.2021).

¹² L'apartat 2 de l'article 24 és modificat per l'article 89 de la **Llei 9/2019, de 23 de desembre**.

TÍTOL II

De l'ús i aprofitament de les vies pecuàries, autoritzacions d'ocupació temporal i concessions demaniales per a ocupació de subsòl

CAPÍTOL I

Dels usos comuns generals i especials

Secció primera. Usos comuns generals: prioritari, compatibles i complementaris

Article 26. De l'ús general prioritari

L'ús tradicional de les vies pecuàries per a la transhumància estacional, la transterminància i la resta de moviments de bestiar de qualsevol classe serà lliure, gratuït i prioritari a qualsevol altre.

En el normal trànsit per les vies pecuàries els ramats podran aprofitar lliurement els fruits i els productes espontanis d'aquelles. Així mateix, podran abeurar, pernoctar i utilitzar els descansadors que hi haja o que s'hi puguin crear.

Article 27. Dels usos comuns compatibles

1. Les vies pecuàries seran susceptibles dels usos tradicionals següents que, sent de caràcter agrícola i no tenint naturalesa jurídica de l'ocupació, puguin exercitar-se en harmonia amb el trànsit ramader i els valors ambientals existents, d'acord amb el que preveu la legislació bàsica estatal:

- a) La circulació de persones a peu i dels animals que tinguen permanentment sota del seu control de manera que no puguin representar un inconvenient per al trànsit dels ramats.
- b) Les plantacions lineals, tallavent o ornamentals, quan permeten el trànsit normal de persones i ramat.
- c) Les comunicacions rurals i, en particular, el desplaçament de vehicles i maquinària amb finalitat agrícola per al servei de les explotacions agràries pròximes a les vies pecuàries, hauran de respectar la prioritat del pas de les persones i ramats, i evitar la desviació d'estos o la interrupció prolongada de la seua marxa.
- d) Les infraestructures de prevenció i extinció d'incendis forestals, que permeten el trànsit normal de persones i bestiar. ¹³

2. El personal que exercisca funcions de policia, inspecció, vigilància i gestió del medi ambient, prevenció i extinció d'incendis podrà circular per les vies pecuàries sense necessitat d'autorització amb vehicles motoritzats propis de les seues funcions.

3. En aquells traçats o zones on les vies pecuàries travessen nuclis urbans, polígons industrials, urbanitzacions o s'utilitzen com a vies de servici i altres casos que pel seu transcórrer siguen utilitzades freqüentment per vehicles podrà circular qualsevol tipus de vehicle sempre prioritant l'ús de pas de bestiar. En estos casos, quan la via pecuària no siga utilitzada habitualment pel pas de ramats, hi haurà la possibilitat d'asfaltar estos trams de via pecuària a fi de minimitzar els danys ambientals generats per l'alçament de pols pel trànsit continuat de vehicles a motor i per a donar seguretat als altres usos que es puguin generar dins de la via pecuària.

4. En els traçats o zones on les vies pecuàries travessen terrenys forestals en els quals, per la seua ubicació o característiques, els fan idonis per a la instal·lació d'infraestructures destinades a la prevenció i extinció d'incendis forestals, podran fer-se construccions o edificacions amb aquest objectiu si no hi ha alternatives fora de la via pecuària. Aquestes construccions o edificacions podran ocupar com a màxim la meitat de l'amplària de la via pecuària, amb un màxim de 20 metres, seran de titularitat de la Generalitat i no tindran naturalesa jurídica d'ocupació. ¹⁴

¹³ La lletra d de l'apartat 1 de l'article 27 es modifica per l'article 160 de la **Llei 7/2021, de 29 de desembre**.

¹⁴ L'apartat 4 de l'article 27 s'afeg per l'article 160 de la **Llei 7/2021, de 29 de desembre**.

Article 28. Dels usos comuns complementaris

1. Sempre que es respecte el trànsit ramader, les vies pecuàries podran servir també per a l'esplai públics i podran ser utilitzades, sense necessitat d'autorització prèvia, per al passeig, el senderisme, la cavalcada, el cicloturisme i qualsevol altra forma de desplaçament esportiu sobre vehicle no motoritzat.

Serà també lliure l'arregla consuetudinària de fruits espontanis de forma compatible amb el trànsit ramader respectant la normativa en matèria de protecció de la naturalesa.

2. Les activitats a què es refereixen l'apartat anterior se subjectaran als límits i a les condicions que establisquen la legislació bàsica de l'Estat.

3. Quan determinats usos en terrenys de vies pecuàries puguin suposar incompatibilitat amb la protecció d'ecosistemes sensibles, masses forestals amb alt risc d'incendi, espècies protegides i pràctiques esportives tradicionals, les conselleries competents en estes matèries podran establir restriccions temporals als usos complementaris.

Així mateix, també podrà imposar-se la restricció temporal a què el paràgraf anterior es refereix per motius d'orde i salut pública i pecuària.

Secció segona. Usos comuns especials**Article 29. De l'ús i aprofitament especial recreatiu, cultural, esportiu i educatiu**

1. Estaran subjectes a declaració responsable, que haurà de presentar-se amb una antelació de quinze dies, les activitats següents:

a) Les activitats organitzatives de caràcters recreatius, culturals i educatius i les competicions i proves esportives no motoritzades.

b) Les instal·lacions desmuntables, de caràcter temporal, vinculades a una activitat de servicis i les activitats recreatives o esportives que no impliquen l'ús de vehicle motoritzat. En este cas serà necessari l'informe de l'ajuntament.

S'entendrà per instal·lacions desmuntables aquelles que:

1.r Per raons de seguretat necessiten, com a màxim, obres puntuals de sosteniment o estructura que, en cap cas, sobreïsquen del terreny i l'eliminació de les quals després de l'ocupació quede garantida.

2.n Estiguen constituïdes per elements de sèrie prefabricats, mòduls, panells o semblants, sense elaboració de materials en obra ni ocupació de soldadures.

3.r Es munten i desmunten per mitjà de processos seqüencials l'alçament de les quals es realitze sense demolició i el conjunt dels seus elements siguen fàcilment transportables.

2. Les activitats de l'apartat un, subjectes a declaració responsable, requeriran l'autorització si afecta espais naturals protegits.

3. Està subjecta a l'autorització del director territorial de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries la realització de proves i competicions esportives motoritzades, que se sol·licitarà en la direcció territorial corresponent, almenys amb tres mesos d'anticipació per la persona responsable de l'organització promotora i s'indicaran el dia o els dies de circulació, l'itinerari, el nombre i el tipus de vehicles. S'exigirà la constitució d'una garantia, l'import de la qual es determinarà en la resolució d'autorització, que es dictarà en el termini de dos mesos, una vegada transcorregut este termini, s'entendrà desestimat per silenci administratiu.

Se suspendrà esta autorització, si es constata que en la via pecuària, en un període determinat, hi ha presència de bestiar per trànsit o pasturatge sobre esta.

No s'autoritzaran les competicions esportives motoritzades que discórreguen per vies pecuàries que, al seu torn, tinguen la classificació de sòl forestal i estiga limitat el trànsit per la normativa de prevenció d'incendis.

4. Quan l'activitat referida en l'apartat 3 pugua afectar espais naturals protegits, l'interessat requerirà l'informe de la conselleria competent en la gestió dels espais esmentats, que s'haurà d'aportar amb caràcter previ a l'atorgament d'esta autorització.

5. Les activitats establides en este article s'entendran sempre referides exclusivament a les vies pecuàries i no al seu entorn.

Article 30. Circulació de vehicles de motor no agrícoles

1. Amb caràcter excepcional, podrà autoritzar-se el trànsit de vehicles motoritzats que no siguen de caràcter agrícola, i quedaran excloses d'esta autorització les vies pecuàries en el moment de transitar ramat i durant la realització d'activitats d'interés ecològic i cultural. En qualsevol cas, es denegarà l'autorització de circulació de vehicles quan existisca risc d'afecció negativa als valors naturals i patrimonials associats a la via ramadera.

2. De conformitat amb el que preveu l'article 31 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a l'adaptació a la Llei sobre el Lliure Accés a les Activitats de Servicis i el seu Exercici, quan es tracte de circulació de vehicles motoritzats no agrícoles vinculada a una activitat de servicis l'autorització se substituirà per la declaració responsable prevista en l'article 71 bis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Article 31. De la revocació de les autoritzacions

L'incompliment de les condicions establides per a l'exercici de les autoritzacions concedides d'acord amb esta secció donarà lloc a la revocació de l'autorització, sense perjudi de les responsabilitats administratives que corresponguen.

Secció tercera. Dels aprofitaments de les vies pecuàries

Article 32. Dels aprofitaments de les vies pecuàries

Els fruits i productes no utilitzats pel bestiar en el normal trànsit ramader podran ser objecte d'aprofitament.

Els aprofitaments tindran caràcter temporal i el termini no superior a deu anys. El seu atorgament es realitzarà amb sotmetiment als principis de publicitat i concurrència.

Els aprofitaments podran ser revisats:

1. Quan s'hagen modificat els supòsits determinants del seu atorgament.
2. En cas de força major a petició dels beneficiaris.

La iniciació, tramitació i resolució dels expedients d'aprofitaments correspondrà a la conselleria competent en matèria de vies pecuàries. En la fase de tramitació se sol·licitarà l'informe a la conselleria competent en matèria de ramaderia.

CAPÍTOL II

De les autoritzacions d'ocupacions temporals i concessions demanials per a ocupació de subsòl

Article 33. Autoritzacions d'ocupacions temporals

1. Les ocupacions temporals de les vies pecuàries constitueixen usos privatius que limiten o exclouen la utilització d'una porció del domini públic.

2. Les autoritzacions d'ocupacions temporals s'atorgaran per a usos comuns especials, que tinguen especial intensitat o perillositat o bé per a usos privatius de caràcter temporal, que no podran tindre una duració superior als deu anys, sense perjudi de la seua ulterior renovació.

Estes autoritzacions seran sotmeses a informació pública per espai d'un mes i hauran de disposar de l'informe de l'ajuntament en el terme de les quals radiquen i no han d'impossibilitar cap dels usos previstos en la llei, ni tallar ni interrompre totalment el recorregut. Les

autoritzacions d'ocupació temporal s'aprovaran per mitjà d'una resolució del director territorial competent en matèria de vies pecuàries i el termini de resolució serà de sis mesos.

3. Excepcionalment i restrictivament, quan es projecte una obra pública sobre el terreny pel qual discórrega una via pecuària, es podrà autoritzar l'ocupació temporal sempre que l'administració actuant justifique la seua compatibilitat amb el domini públic de la via pecuària i siga impossible la seua substitució fora d'esta.

4. Les persones autoritzades estaran obligades al pagament del cànon d'ocupació que es determinarà en la corresponent Llei de Taxes i al depòsit d'una garantia que s'establirà en l'autorització en funció del cost de reposició o superfície ocupada en el termini d'un mes des de la notificació de l'autorització.

En el cas que es produïren danys i perjuís, l'Administració pública podrà executar la garantia per a la seua reparació.

En el supòsit que el promotor de l'obra pública siga un òrgan de la Generalitat se l'exceptuarà del pagament del cànon d'ocupació i, quant al depòsit de garantia, este s'exigirà a l'adjudicatari de l'obra pública encarregat de l'execució.

Article 34. Concessions demanials per a ocupació del subsòl

1. Es tramitaran com a concessió demanial per a ocupació del subsòl els supòsits d'infraestructures, instal·lacions o obres públiques declarades d'interés general l'ocupació física del subsòl de la via pecuària de les quals encara que limitada en el temps revista un caràcter de major permanència, que requerirà resolució de la conselleria competent per raó de la matèria.

En estos casos, l'administració actuant o promotora de les obres o el concessionari hauran d'executar les actuacions de condicionament mediambiental que exigisca l'ocupació del subsòl.

La concessió demanial per a ocupació del subsòl s'aprovarà mitjançant una resolució de la direcció general competent en matèria de vies pecuàries en un termini d'un any des de l'acord d'inici per part del director territorial competent per raó del lloc.

2. Les concessions demanials per a ocupació del subsòl s'atorguen per un termini màxim de setanta-cinc anys.

3. Les persones autoritzades estaran obligades al pagament d'un cànon que es determinarà en la corresponent Llei de Taxes i al depòsit d'una garantia que s'establirà en la concessió en funció del cost de reposició o superfície concedida en el termini d'un mes des de la notificació de la concessió.

En el cas que es produïren danys i perjuís, l'Administració pública podrà executar la garantia per a la seua reparació.

En el supòsit que el promotor de l'obra pública siga un òrgan de la Generalitat se l'exceptuarà del pagament de la indemnització i, quant al depòsit de garantia, este s'exigirà a l'adjudicatari de l'obra pública encarregat de l'execució.

CAPÍTOL III De les prohibicions

Article 35. Prohibicions

1. Queden prohibides en les vies pecuàries les activitats següents:

a) L'extracció de roques, àrids i graves.

a bis) Llaurar les terres preparant-les per a conreu.

b) La circulació amb vehicles motoritzats no relacionats amb l'activitat agrària o amb la prestació d'un servici públic, llevat de les excepcions previstes en la present llei.

c) Els abocaments de qualsevol classe.

d) Els asfaltats, llevat en els supòsits en què es tracte d'obres públiques o d'encreuaments de les vies pecuàries per infraestructures, i que no afecten la idoneïtat i continuïtat de la via pecuària com a via de trànsit ramader i la resta d'usos compatibles o complementaris.

Així mateix, es permet la condició de la via pecuària per mitjà de tractaments superficials compatibles amb el manteniment i ús previst en la llei. Estos tractaments es determinaran en les disposicions d'execució i desplegament de la llei.

e) Qualsevol activitat constitutiva d'infracció penal, civil o administrativa.

f) La publicitat, a fi d'evitar la contaminació visual del paisatge, amb l'única excepció dels panells d'informació o interpretació, cartells i signes que establisquen les administracions públiques en compliment de les seues funcions o els que informen de servicis i establiments autoritzats, que s'ajustaran a les condicions que reglamentàriament s'establisquen.

S'exclouen d'esta prohibició els elements necessaris per a les competicions esportives, que s'utilitzen amb caràcter temporal, com ara arcs d'entrada i eixida, tanques i cintes perimètriques, i altres elements necessaris per al control d'accessos, circuits i zones de competició.

g) L'ús no autoritzat de biocides en les vies pecuàries.

h) Qualsevol altre ús que desvirtue la naturalesa de la via pecuària.

2. No podran ser objecte d'autorització aquelles actuacions que puguen realitzar-se en terrenys privats.

TÍTOL III

De la col·laboració entre administracions

Article 36. Col·laboració entre administracions

1. La Generalitat podrà subscriure convenis i acords de col·laboració amb l'Administració General de l'Estat, amb altres comunitats autònomes limítrofes i amb corporacions locals per a la gestió, la conservació, el manteniment, la recuperació, la vigilància i la millora de les vies pecuàries.

2. La Generalitat podrà sol·licitar a l'Administració General de l'Estat la incorporació de vies pecuàries a la Xarxa Nacional de Vies Pecuàries, d'acord amb l'article 18.1 de la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries.

3. Igualment podrà subscriure convenis amb comunitats autònomes limítrofes amb l'objecte d'harmonitzar criteris d'usos i aprofitaments i assegurar la normalitat del trànsit ramader.

4. Els convenis esmentats se subscriuran de conformitat amb el que disposa la legislació estatal en matèria de contractació pública i en la normativa específica de cada comunitat autònoma.

TÍTOL IV

De la policia, vigilància i inspecció, de les infraccions i de les sancions

CAPÍTOL I

De la policia, vigilància i inspecció

Article 37. De les funcions de policia

Els agents mediambientals, les forces i cossos de seguretat, així com altres funcionaris que tinguen encomanades funcions de protecció, guàrdia i policia de vies pecuàries podran executar, com a agents de l'autoritat i després de la identificació prèvia, els actes següents, sense necessitat d'avis previ a l'afectat:

1. Entrar en qualsevol classe de predis o terrenys de propietat pública o privada, mentre no estiguen cercats o tancats, quan siga necessari per al compliment de les funcions d'inspecció o vigilància i sempre que l'accés no requerisca consentiment del titular.
2. Paralitzar les actuacions que siguin contràries al que disposa la present llei i que afecten les vies pecuàries, i executar la mesura provisional o cautelar prèvia que haja acordat motivadament l'òrgan competent.

Article 38. De les funcions de vigilància i inspecció en matèria de vies pecuàries

Correspon als agents mediambientals les funcions de vigilància i inspecció del compliment de les disposicions en matèria de vies pecuàries, sense perjudici de les competències atribuïdes a altres òrgans de les distintes administracions públiques, els quals han de formular les oportunes denúncies de les infraccions que observen i alçar acta dels fets comprovats, que, després de la ratificació prèvia, faran prova en els procediments sancionadors, sense perjudici de les proves de defensa que pogueren aportar els afectats.

CAPÍTOL II De les infraccions

Article 39. Disposició general

El quadre d'infraccions aplicable a les vies pecuàries serà l'establert per la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries.

Article 40. Naturalesa de les infraccions

Les accions o omissions que infringisquen el que preveu la present llei i la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries, generaran responsabilitat de naturalesa administrativa, sense perjudici de l'exigible en via penal, civil o d'un altre orde en què poden incórrer els responsables.

Article 41. Decomissos

1. L'Administració podrà decomissar els productes il·legalment obtinguts de les vies pecuàries, així com els instruments o materials i mitjans utilitzats amb este fi siga quina siga la infracció.
2. Els objectes decomissats podran ser tornats als seus presumptes titulars, abans de finalitzar el procediment sancionador, després del depòsit de garantia previ equivalent al seu valor comercial.

Article 42. Pèrdua de beneficis

Les subvencions o ajudes que es concedisquen per òrgans de la Generalitat per a obres, treballs o activitats autoritzades en vies pecuàries, quan estes donen origen a infraccions o causen danys i perjudis al trànsit ramader, podran ser revocades i procedirà el reintegrament total o parcial de les quantitats percebudes de conformitat amb la normativa aplicable.

Article 43. Persones responsables

1. Seran responsables de les infraccions previstes en esta llei les persones següents:
  - a) Les que executaren els actes constitutius d'infracció, ja directament, ja ordenant a altres o induint-los a la seua realització.
  - b) Les persones físiques o jurídiques que hagueren promogut l'obra o projecte constitutiu de la infracció o que l'haguera originat.
  - c) Els titulars o beneficiaris de les autoritzacions o concessions en l'exercici desviat de les quals s'haguera comés la infracció.
  - d) Les corporacions o entitats públiques que atorguen autoritzacions o llicències per a realitzar actes que constitueixen infraccions en esta matèria.

2. Quan no siga possible determinar el grau de participació de les distintes persones que hagueren intervingut en la realització de la infracció, la responsabilitat serà solidària, sense perjudici del dret a repetir davant dels altres partícips per part d'aquell o aquells que hagueren fet front a les responsabilitats.
3. Seran responsables subsidiaris en el supòsit d'infraccions comeses per persones jurídiques, els seus administradors de fet o de dret, o les persones que actuen en nom seu o representació.

Article 44. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions administratives contra el que preveu la present llei i la Llei bàsica estatal 3/1995 de 23 de març, de Vies Pecuàries, prescriuran en el termini de cinc anys les molt greus, en el de tres anys les greus i en el d'un any les lleus, i estos terminis comptaran a partir del dia en què la infracció s'haguera comés o des del dia en què acabe l'acció.
2. Interromprà el termini de prescripció de la infracció, la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador, i es reprendrà el termini de prescripció si l'expedient sancionador estiguera paralitzat més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

CAPÍTOL III De les sancions

Article 45. Disposició general

El quadre de sancions aplicable a les vies pecuàries serà l'establert per la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries.

Article 46. Procediment sancionador ¹⁵

1. El procediment sancionador per a la imposició de sancions en matèria de vies pecuàries s'instruirà conformement al que s'estableix en el títol IV de la Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries, i supletòriament al que es disposa en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, així com en les normes de desplegament dictades a aquest efecte per la Comunitat Valenciana.
2. En cap cas es podrà imposar una sanció sense que s'haja tramitat el procediment oportú.
3. El termini màxim per a la resolució i la notificació del procediment sancionador serà d'un any, comptat des de la data de l'acord d'iniciació.
4. La falta de resolució en aquest termini comportarà la caducitat de l'expedient, i es podrà iniciar un nou procediment sempre que la infracció no haja prescrit, i es conservaran tots els actes, els documents i els tràmits el contingut dels quals s'hauria mantingut igual si no s'haguera produït la caducitat.

Article 47. Criteris per a la graduació de les sancions

En la imposició de sancions es guardarà la deguda adequació entre la gravetat dels fets constitutius d'infracció i de la responsabilitat en què incórrega l'infractor i la sanció aplicada.

La graduació de les sancions es determinarà atesos els criteris següents:

1. La repercussió o transcendència pel que fa a la seguretat de les persones i dels béns.
2. L'impacte ambiental que la conducta infractora haguera provocat i les possibilitats de reparació del medi físic alterat.
3. La naturalesa dels perjudicats causats.

¹⁵ L'article 46 es modifica per l'article 186 de la **Llei 8/2022, de 29 de desembre**, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat (DOGV núm. 9501 de 30.12.2022).

4. El benefici econòmic, o d'una altra naturalesa, obtingut per incomplir la normativa.
5. La reincidència per comissió en el transcurs de cinc anys de més d'una infracció de les tipificades en la Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries, quan haja sigut declarada així per resolució ferma.

Especialment, caldrà ajustar-se al benefici obtingut per l'incompliment de la normativa infringida, de manera que l'incompliment no resulte més convenient que el respecte a esta, i l'import de les sancions es podrà elevar fins al màxim permés per a cada una en atenció a este criteri.

Article 48. Sancions per infraccions concurrents

1. Als responsables de dos o més infraccions diferenciades s'imposaran les sancions corresponents a cada una d'estes.
2. En cap cas procedirà una doble sanció pels mateixos fets i en funció dels mateixos interessos públics protegits d'acord amb esta llei i a altres normes de protecció ambiental, i en este cas s'haurà d'imposar únicament la sanció més alta de les que resulten després de resoldre's els corresponents procediments sancionadors.

Article 49. Mesures de caràcter provisional i mesures cautelars

1. Durant la tramitació del procediment sancionador, podran adoptar-se les mesures de caràcter provisional següents:
  - a) La suspensió, la paralització i el precinte de les obres o les activitats danyoses o constitutives d'infracció.
  - b) El precinte i la retirada d'instal·lacions o elements de qualsevol classe que impedisquen o dificulten el trànsit i els usos compatibles i complementaris de les vies pecuàries.
  - c) La prestació de fiances pels presumptes infractors, en garantia de l'efectivitat de les sancions que se'ls poguera imposar.
  - d) Qualsevol altra mesura per al restabliment de l'ús regular de les vies pecuàries i el lliure trànsit.
2. Per a l'execució de les mesures es podrà sol·licitar l'auxili de les forces i cossos de seguretat, a través dels organismes de què depenguen.
3. Una vegada dictada la resolució en l'expedient sancionador i mentre no siga ferma, es podran adoptar també les mesures cautelars que procedisquen amb la mateixa finalitat i contingut de les mesures provisionals a què es refereixen els apartats anteriors. Si s'hagueren adoptat amb anterioritat s'entendrà acordat el seu manteniment.
4. L'incompliment de les mesures de caràcter provisional adoptades d'acord amb el que preveu el present article serà considerat com a infracció molt greu.

Article 50. Reparació de danys

1. Sense perjuí de les sancions, penals o administratives que en cada cas procedisquen, la persona responsable haurà de reparar el dany causat. La reparació tindrà com a objectiu aconseguir la restauració de la via pecuària al ser i estat previs al fet de cometre's l'agressió.
2. Si la restauració o restitució de la via pecuària no fóra possible en el mateix lloc en què es va causar el dany, haurà de ser restituïda la seua integritat i la continuïtat del trànsit ramader per mitjà de l'adequada modificació de traçat, en la forma prevista en la present llei. El cost d'esta operació haurà de ser sufragat pels responsables de la infracció.
3. Els terminis per a restaurar o restituir els terrenys al seu estat original o executar els treballs pertinents amb este fi, s'establiran en cada cas concret en les resolucions dels procediments tramitats, en funció de les seues pròpies característiques.

Una vegada transcorreguts els terminis esmentats, la Generalitat podrà procedir a la restauració o restitució i el seu cost repercutirà als infractors, els quals hauran d'abonar, així mateix, la totalitat dels danys i els perjuís ocasionats, que s'hagueren fixat en la resolució final de l'expedient sancionador, o es fixen, si és el cas, en la fase d'execució.

4. Amb la finalitat de garantir el compliment de les resolucions adoptades per l'Administració, es podran imposar multes coercitives, reiterades per lapses de temps que siguin suficients per a complir el que s'ha ordenat, de conformitat amb el que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

5. Quan la reparació no fóra possible en cap de les formes previstes en els apartats anteriors i sempre que subsistisquen danys irreparables o s'hagen causat perjudicis, s'exigirà als responsables les indemnitzacions que procedisquen, l'import de les quals serà fixat en la resolució final de l'expedient sancionador o, si és el cas, en la fase d'execució.

En la resolució per la qual es fixe la quantia de la indemnització s'indicarà també el termini per a fer-la efectiva voluntàriament la persona obligada, una vegada transcorregut este podrà ser-ho pel procediment administratiu de constrenyiment.

6. En els procediments independents de reparació i d'indemnització per danys i perjudicis, vincularan els fets declarats provats per les resolucions penals fermes i per les resolucions dels procediments sancionadors que posen fi a la via administrativa.

Article 51. Competència sancionadora

1. Serà competent per a iniciar i instruir el procediment sancionador i per a l'adopció de les mesures cautelars o provisionals la direcció territorial de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries on s'haja comés la presumpta infracció.

2. Serà competent per a resoldre el procediment sancionador:

a) La persona titular de la direcció territorial competent en cas de declarar la caducitat i l'arxivament de les actuacions després de les diligències preliminars d'investigació, sense perjudicis d'iniciar un nou procediment sancionador si resultara procedent, així com l'adopció de la resolució definitiva de no imposició de sanció, després de l'oportuna instrucció del procediment sancionador i en cas de multes per infracció lleu de 60,10 a 601,01 euros.

b) La persona titular de la direcció general competent en matèria de vies pecuàries en cas de multes per infracció greu de 601,02 a 30.050,60 euros.

c) La persona titular de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries en cas de multes per infracció molt greu de 30.050,61 a 150.253,03 euros.

Article 52. Prejudicialitat de l'orde penal

1. En qualsevol moment del procediment sancionador en què els òrgans competents estimen que els fets també pogueren ser constitutius d'il·lícit penal, ho comunicaran al Ministeri Fiscal, i se sol·licitarà testimoni sobre les actuacions practicades respecte a la comunicació.

En estos supòsits, així com quan els òrgans competents tinguen coneixement que s'està desenrotllant un procés penal sobre els mateixos fets, sol·licitaran de l'òrgan judicial comunicació sobre les actuacions adoptades.

2. Si, una vegada rebuda la comunicació, s'estima que hi ha identitat de subjecte, fet i fonament entre la infracció administrativa i la infracció penal que poguera correspondre, l'òrgan competent per a la resolució del procediment acordarà la seua suspensió fins que es dicte una resolució judicial que pose fi al procés penal.

3. La sanció penal exclourà la imposició de sanció administrativa en els casos en què s'aprecie la identitat del subjecte, del fet i del fonament. Si no s'estima l'existència de delictes o falta, l'òrgan competent continuarà, si és el cas, l'expedient sancionador tenint en compte els fets declarats provats en la resolució ferma de l'òrgan judicial competent.

Article 53. Prescripció de les sancions

1. Les sancions imposades per la comissió de faltes molt greus prescriuran al cap de tres anys, ja que les imposades per faltes greus i lleus ho faran als dos anys i a l'any, respectivament.

2. El termini de prescripció de les sancions comptarà a partir de l'endemà d'adquirir fermesa la resolució administrativa que acorde la imposició.

3. Interromprà el termini de prescripció de les sancions la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment d'execució, i tornarà a transcórrer el termini si aquell està paralitzat durant més d'un mes per causes no imputables a l'infractor.

TÍTOL V

Disposicions comunes als títols I, II i IV de la present llei

Article 54. Garanties

La conselleria competent per raó de la matèria podrà exigir, per a l'atorgament de les autoritzacions i concessions regulades pel present títol, la presentació de garanties que assegurin la reposició de les vies pecuàries al seu perfecte estat d'ús quan acabe el termini fixat en l'autorització o concessió.

S'admet la presentació d'una assegurança de responsabilitat civil o allò que exigisca l'administració competent.

Article 55. Caràcter finalista de les quantitats percebudes per l'Administració

Les quantitats derivades de l'atorgament d'autoritzacions d'ocupacions i concessions, sancions, i qualsevol altra de les previstes en la llei es podran destinar a l'execució d'un projecte de conservació, vigilància i millora de les vies pecuàries.

Article 56. Silenci administratiu negatiu

Les sol·licituds formulades pels interessats podran entendre's desestimades per silenci administratiu una vegada transcorreguts els terminis dels diferents procediments administratius establits en la present llei sense que s'haguera dictat una resolució expressa, de conformitat amb el que disposa l'article 43.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Denominació de carrerada

Les classificacions actuals que utilitzen la denominació de carrerada per a vies pecuàries l'amplària de la qual no siga superior a 20 metres passaran a denominar-se vereda o assagador.

Segona. Actualització de la quantia de les sancions

La quantia de les multes establertes s'actualitzarà anualment d'acord amb les variacions que experimente l'índex de preus al consum, de conformitat amb el que disposa la corresponent Llei de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat.

Tercera. Habilitació per a la redacció de models tipus

Als efectes del que estableixen els articles 29.1 i 30.2 de la present llei, per orde de la persona titular de la conselleria competent en matèria de vies pecuàries s'aprovarà un model tipus de declaració responsable, en la qual s'inclouran les condicions tècniques a què se sotmetran el reconeixement del dret i l'exercici de l'activitat.

Quarta. Pla de delimitació i amollonament de les vies pecuàries de la Comunitat Valenciana

En virtut de la disponibilitat pressupostària, la Generalitat elaborarà un pla de delimitació i amollonament de les vies pecuàries de la Comunitat Valenciana, i s'establirà una prioritització d'estes.

Quinta. Vies pecuàries en què hi ha una altra afecció de domini públic

Aquelles vies pecuàries que han deixat de servir per al trànsit de bestiar o altres usos complementaris i compatibles amb este ús a l'empara del que disposa la present llei i estan destinades a un altre ús o servici públic, seran objecte de mutació demanial interna o externa sempre que no siga possible realitzar un traçat alternatiu o exercir la potestat de recuperació d'ofici o l'exercici d'esta última no garantisca la integritat, continuïtat i els usos propis, compatibles i complementaris de les vies pecuàries.

Sexta. Desafectació de les vies pecuàries existents

Les vies pecuàries classificades afectades per un planejament urbanístic que no permeta la utilització per a usos compatibles i complementaris amb la seua naturalesa i que no puguen ser objecte de modificació de traçat i no estiguen destinades pel planejament a un ús o servici públic, seran objecte de desafectació amb subjecció al que disposa esta llei i en la Llei 14/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, de Patrimoni de la Generalitat.

En el procediment de desafectació haurà de justificar-se per l'ajuntament la impossibilitat d'integrar la via pecuària en el planejament a través dels mitjans previstos en els apartats a i b de l'article 21.2 d'esta llei.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES**Primera. Normativa aplicable als procediments en tramitació en el moment de l'entrada en vigor de la llei**

Els procediments en matèria de vies pecuàries que es trobaren en tramitació a l'entrada en vigor de la present llei s'ajustaran a la normativa i als requisits establits en la normativa vigent en el moment de la iniciació.

Segona. Drets consolidats d'acord amb la legislació de vies pecuàries anterior a la Llei 3/1995, de 23 de març

En els actes de classificació i delimitació de les vies pecuàries es tindran en compte els drets que hagueren pogut consolidar els particulars en virtut del que estableix la legislació de vies pecuàries vigent amb anterioritat a la Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries.

Tercera. Procediment sumari per a dur a terme la regularització de les intrusions en les amplàries no necessàries o sobrants efectuades abans d'entrar en vigor la Llei 3/1995

1. Podrà sol·licitar-se a instància de part la desafectació parcial d'aquells trams de via pecuària que tinguen, d'acord amb l'orde o resolució de classificació, la qualificació de sobrants sobre els quals existisca una intrusió.
2. Només podrà acordar-se la desafectació si els terrenys no són adequats per al trànsit ramader ni per als usos compatibles o complementaris compresos en els articles 27 i 28 de la present llei.
3. Si els terrenys que pretenen desafectar-se no estigueren delimitats, haurà d'acordar-se la delimitació de forma simultània, a costa de l'interessat.
4. Una vegada desafectats els terrenys podran ser objecte d'alienació directa al sol·licitant de la desafectació amb l'acord previ del Consell, a proposta de la conselleria competent en matèria de patrimoni.

Quarta

Les vies pecuàries no classificades conservaran la condició originària i hauran de ser objecte de classificació amb la màxima urgència.

Quinta

En el termini d'un any des de l'aprovació de la llei la conselleria competent en vies pecuàries dictarà una nova disposició que substituïska la Instrucció de 13 de gener de 2012, de la Direcció General del Medi Natural, sobre vies pecuàries, i actualitze els procediments que s'hi estableixen.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queda derogat l'article 17 de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana, que regula les vies pecuàries d'interés natural. Així mateix, queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen o siguen contràries al que disposa la present llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Desplegament

S'autoritza el Consell per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per a l'execució i el desplegament del que estableix esta llei.

Segona. Entrada en vigor

Esta llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Tercera. Modificació del Text Refós de la Llei de Taxes de la Generalitat, aprovat per Decret Legislatiu 1/2005, de 25 de febrer, del Consell

Es modifica l'article 22 bis del Text Refós de la Llei de Taxes de la Generalitat, aprovat per Decret Legislatiu 1/2005, de 25 de febrer, del Consell, i s'hi dóna la redacció següent:

Article 22 bis. Bonificació

En els supòsits de tramitació per via electrònica dels servicis a què es refereix l'article 20, els subjectes passius gaudiran d'una bonificació del 50 per 100 de la quota.

Quarta. Situació de determinades edificacions aïllades anteriors a l'entrada en vigor de la llei. ¹⁶

Es considerarà ús compatible, d'acord amb el que es disposa en l'article 27 d'aquesta llei, les obres o edificacions aïllades existents en vies pecuàries i que siguen una infraestructura destinada a la prevenció i extinció d'incendis forestals, gestionada per la Generalitat. L'obra o edificació haurà d'estar realitzada amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 3/2014, d'11 de juliol, de la Generalitat, de vies pecuàries de la Comunitat Valenciana. En aquests casos, podran fer-se els treballs necessaris de conservació i manteniment, sense interrompre el trànsit normal de persones i bestiar, i no podrà modificar-se la seua destinació; a més, s'haurà de

¹⁶ La disposició final quarta s'afeg per l'article 160 de la **Llei 7/2021, de 29 de desembre**.

recuperar el caràcter exclusiu pecuari en acabar la seua utilització com a infraestructura de prevenció i extinció d'incendis forestals.

Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir esta llei.

València, 11 de juliol de 2014

El president de la Generalitat
Alberto Fabra Part

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició afecta:

MODIFICA:

- **LLEI 11/94, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana. (DOGV núm. 2423 de 09.01.1995) Ref. Base de dades 0046/1995**

Aquesta disposició està afectada per:

AFECTADA PER:

- **ACORD de 26 de febrer de 2015, de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat - Generalitat, en relació amb la Llei 3/2014, d'11 de juliol, de Vies Pecuariès de la Comunitat Valenciana. [2015/2219] (DOGV núm. 7490 de 23.03.2015) Ref. Base de dades 002487/2015**

MODIFICADA PER:

- **LLEI 9/2019, de 23 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat. [2019/12433] (DOGV núm. 8707 de 30.12.2019) Ref. Base de dades 011336/2019**
- **LLEI 7/2021, de 29 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2022. [2021/13105] (DOGV núm. 9246 de 30.12.2021) Ref. Base de dades 011921/2021**
- **LLEI 8/2022, de 29 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat [2022/12993] (DOGV núm. 9501 de 30.12.2022) Ref. Base de dades 012153/2022**